

GORICA - SKGZ in SSO s primarnimi slovenskimi ustanovami

»Nov sistem financiranja zahteva resen pristop«

Na srečanju opozorili na nejasnosti pri ocenjevanju projektov

GORICA - V Tumovi dvorani goriškega KB centra so se srečali predstavniki krovnih organizacij, SKGZ in SSO in primarnih ustanov slovenske narodne skupnosti. Skupaj so ocenili spremembe, ki jih je Dežela vnesla v sistem financiranja slovenskih ustanov za leto 2017. Na srečanje sta bila vabljeni tudi odbornik Gianni Torrenti in funkcionar deželne urada za manjšine Paolo Slamič, ki pa zaradi drugih obveznosti, oz. bolezni se nista udeležila pobude predsednikov Rudija Pavšiča in Walterja Bandlja.

Uvodoma sta predsednika krovnih organizacij - kot piše v sporočilu za

javnost - orisala pobude, ki so bile izdelane v deželni posvetovalni komisiji in prisotne seznanila tudi z vprašanjem finančne pomoči glede vzdrževanja športnih in kulturnih sedežev. Povedala sta, da nov sistem financiranja primarnih ustanov (80% fiksne dotečije in 20% na podlagi meritokratskega principa) zahteva resen pristop vseh, ker bi vsaka zgrešena poteza lahko imela določene posledice v delovanju posamezne ustanove.

V daljši in vsebinsko bogati razpravi, v katero so posegli skoraj vsi predstavniki primarnih ustanov, je bilo izraženih več koristnih sugestij, ki naj bi

jih predstavniki krovnih organizacij iznesli odborniku Torrentiju oziroma na sejah posvetovalne komisije.

Skrb je bila namenjena "podhranjenosti" osebja v deželnem uradu za slovensko manjšino tudi ob dejstvu, da bo v kratkem eden od vodilnih funkcionarjev odšel v pokoj. Veliko pomislekov je bilo izraženih predlogu, da bi nov sistem financiranja ocenjevala "ad hoc" sestavljena komisija, kar v bistvu delegitimira vlogo same deželne posvetovalne komisije. Prisotni so bili mnjenja, da morata postati krovni organizaciji, kot izraz bogate in razvejane manjšinske stvarnosti, še bolj prepoznavni subjekt v odnosu do Dežele FJK.

Več posegov je zadevalo enega od osrednjih vprašanj in sicer, kdo in kako se bo ocenjevalo meritokratičnost posamezne organizacije, na podlagi česa bi bila deležna višjih ali nižjih prispevkov. Dejstvo, da niso še izdelani pravilniki, ki določajo kriterije ocenjevanja, postavlja vse v neko nejasnost in same primarne ustanove ne znajo, kako se obnašati glede formuliranja prošenj.

O teh in drugih vprašanjih bosta krovni organizaciji in včlanjene primarne ustanove sestavile izhodiščni dokument, ki ga bodo izročili pristojnim deželnim sogovornikom. Predsednika Bandelj in Pavšič bosta predsedniku posvetovalne komisije Torrentiju predlagala, naj skliče čim prej sejo komisije, na katero naj povabi vse primarne organizacije, da bi skupaj ocenili novosti in zanje poiskali najbolj primerne rešitve.

Walter Bandelj in Rudi Pavšič na srečanju v Gorici

PIRAN Zdravnik Zimmermann na sodišču

KOPER - Piranska sodnica je na sodišče povabila zdravnika Janeza Zimmermanna, ki naj bi tako v nekaterih slovenskih mestih kot tudi v zamejstvu opravljal sporne operacije krčnih žil, zaradi katerih so imeli njegovi bolniki še dodatne zdravstvene zaplete. Tožilstvo je zahtevalo od sodišča, da opravi posamezna preiskovalna dejanja. Zimmermann je na sodišče včeraj prišel malo pred 10. uro s svojo ženo, a novinarjem ni odgovarjal, poročajo Primorske novice. Koprski kriminalisti so zdravnika oktobra lani tožilstvu ovadili zaradi malomarnega zdravljenja in opravljanja zdravilske dejavnosti. Ovadili naj bi ga zaradi 18 kaznivih dejanj, tožilstvo pa je nato na piransko sodišče vložilo zahtevo za posamezna preiskovalna dejanja.

Kaznivo dejanje je kmalu po izbruhi afere ljubljanskemu tožilstvu naznanila slovenska ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc. Ljubljansko tožilstvo je nato primer odstopilo koprskim kolegom. Zdravniška zbornica je Zimmermanna povabila na razgovor in uvedla izredni strokovni nadzor, s primerom se je ukvarjal tudi tožilec zbornice. Tričlanska komisija žilnih kirurgov je ugotovila nestrokovno zdravljenje, zavarovanje bolnikov o operativni metodi in številne nepojasnjene sumljive primere. V zdravniški zbornici so takrat napovedali, da bodo poročilo poslali tudi na italijansko zdravniško zbornico, saj je zdravnik operiral tudi v Trstu, poročajo še Primorske novice.

SSO - Zasedanje izvršnega odbora

Zadruga Goriška Mohorjeva in Novi glas sta temelja pluralnosti med Slovenci v FJK

Ocenili 40-letnico, obravnavali dokument o trojezičnem šolstvu in Prešernovo proslavo

GORICA - Medijska pluralnost je pogoj, brez katerega se narodna skupnost ne more primerno razvijati. V tem smislu se je izvršni odbor SSO (na sliki) podrobno seznanil s stanjem zadruge Goriške Mohorjeve, ki so jo zastopali poverjeni upravitelj Marko Tavčar, odgovorni urednik Jurij Paljk, glavna tajnica Tiziana Zavadlav in časniki Danijel Devetak, piše v tiskovnem sporočilu SSO.

Predsednik Walter Bandelj je najprej obnovil prizadevanja za zvišanje deželnega prispevka zadrugi GM in predlagal pogovor o uporabi finančnih sredstev, o pripravi občnega zbora, o kadrovanju novih časnika in publicistov, o sodelovanju med založbami ter o komercialne dejavnosti.

Za zadrugo GM sta spregovorila poverjeni upravitelj Marko Tavčar in odgovorni urednik Jurij Paljk, ki sta se zahvalila za povabilo. Kriza je nastala pred kakšnim letom zaradi nižanja javnih prispevkov, tako da so morali skriti delovni urnik, a le tako so se izognili hujšim posledicam. Napovedana nova sredstva pa bodo omogočila, da izguba ne bo načela glavnice in se bo lahko nadaljevalo poslanstvo zadruge, kar pomeni redno izdajanje tednika Novi glas in mladinskega mesečnika Pastirček ter ohranitev založniške dejavnosti, ki traja že več kot 90 let. Nadalje so bile orisane glavne točke za prihodnost. V teku so namreč priprave na občni zbor, ki bo izvolil nov upravni odbor. Pri Zadrugi GM se tudi zavedajo pomembnosti poslanstva, ki zagotavlja medijski pluralizem slovenski narodni skupnosti v FJK ter posredovanja vrednot, na katerih je slonelo delo v vseh teh

letih. To se lahko uresniči, če je zagotovljena struktura, ki jo predstavljajo uslužbenci in pa gotovosti v zvezi z rednim delovanjem, saj projekti tega ne jamčijo. Pomembni bodo tudi izvršilni dekreti novega zakona za založništvo 198/2016, kjer je poseben člen za manjšinske medije. V tem smislu je dobro, da je na svojem mestu ostal vladni podtajnik Luca Lotti, s katerimi bi se bilo potrebno v kratkem srečati. Novi glas ima tudi pomembno mesto v vsedravnem združenju FISC (Federazione Italiana Settimanali Cattolici), kot edini slovenski medij.

Kadrovanje novih časnika in publicistov je vezano na razpoložljiva sredstva. V preteklosti je Novi glas omogočil lepemu številu mladim, da so postali časnika. Pomembno bi bilo, da bi se to nadaljevalo, zato razmišljajo o pobudah, ki bi mlade pritegnile k sodelovanju. Posebno pozornost bodo na-

KOROŠKA - Politični zbornik 2016

Slovenska manjšina v dvojni dilemi

Položaj se je pomiril, predsodki še prisotni

Izdajatelji zbornika (z leve): Peter Filzmaier, Karl Anderwald, Karl Hren

ORF

CELOVEC - Glavni temi že 23. Koroškega zbornika za politiko, ki je te dni izšel pri Mohorjevi založbi v Celovcu in ki na več kot 300 straneh obdela politično dogajanje v tej deželi v letu 2016, sta volitve zveznega predsednika in afera Hypo-banka, ki je potisnila deželo na rob finančnega bankrota. V njem je vedno prisotna tudi manjšinska problematika, tokrat dolgotrajna razprava o Slovencih v koroški ustavi, ki je le še potrčila, da Koroška še ni premostila predsodkov in pridržkov, ko gre za enakopravnost obeh narodov v deželi.

Ob primeru dolgotrajne razprave glede omembe Slovencev v novi deželni ustavi (sklenil naj bi jo deželni zbor še v prvem polletju 2017), ugledni avstrijski politolog z univerze v Kremisu in soizdajatelj zbornika Peter Filzmaier namreč meni, da so se Slovenci na Koroškem »znašli v dvoj-

ni dilemi«. Na eni strani se je položaj v deželi ureditvijo vprašanja topografskih napisov pomiril in ni več večjih konfliktov, dejstvo pa je tudi, da je manjšina izgubila na pomenu in ji ne uspe več, »da vključi svoje teme v dnevni red političnega dogajanja v deželi in državi«. Na drugi strani - tako Filzmaier - so na Koroškem »globoini« še vedno prisotni stari predsodki in pridržki do slovenske manjšine, ki se, ker niso več na površju, tudi ne takoj čutijo. Toda posledice so ravnotako močne!

Takšen položaj pa ni le izziv za manjšino, temveč tudi za deželno politiko, je še dodal ugledni avstrijski politolog ob predstavitvi političnega zbornika za Koroško 2016. V koroškem zborniku za politiko 2016 - uredili in izdali so ga politologi Karl Anderwald, Peter Filzmaier in koroški Slovenec Karl Hren - 23 avtorjev in avtorice osvetljuje dogodke in teme, ki so na Koroškem dali pečat minulemu letu. Poleg predsedniških volitev, kjer je na Koroškem v vseh treh krogih dobil največ glasov desničarski (svobodnjaški) kandidat Norbert Hofer in ne novi zvezni predsednik Alexander van der Bellen, sta pomembni temi tudi rešitev tema tudi volitve v kmetijsko zbornico. Velik del publikacije je namenjen tudi finančni situaciji na Koroškem, potem ko se je dežela oktobra lani osvobodila bremena jamstev za nekdanjo banko Hypo Alpe Adria - pozneje za njeno slabo banko Heta.

Koroški zbornik za politiko redno izhaja že 23 let in mu s tem v Avstriji ni para, je poudarila trojka politologov. Običajno izide publikacija vedno pred koncem leta, ker pa so hoteli počakati na končni rezultat predsedniških volitev v ponovljenem drugem krogu, je prišlo do zamika, je pojasnil Hren. S kasnejšim zaključkom redakcije pa so lahko upoštevali tudi volitve v kmetijsko zbornico, pri kateri je (slovenska) Skupnost južnokoroških kmetov in kmetov (SJK) slavila lepo volilno zmago, saj je osvojila še četrti sedež in s tem poskrbela za majhno volilno senzacijo.

Po tradiciji so v novem zborniku tudi prispevki o narodnostni politiki. Tokrat je to članek predsednika Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Marjana Sturma o vprašanju, ali je potrebno, da se Slovenija zavzema za pravno nasledstvo v Avstrijski državni pogodbi, koroško-slovenski politolog in soizdajatelj zbornika Karl Hren pa je prispeval članek o tem, v kolikšni meri naj koroški Slovenci v svoja razmišljanja o narodnostni politiki vključijo tudi mesta kot so Gradec ali Dunaj. Manjšinska tematika pa je vključena tudi v drugih poglavjih oz. prispevkih drugih avtorjev.

Vsebinsko neodvisnega zbornika zaozroča kronološki pregled političnih in družbenih dogodkov na Koroškem. Da publikacija lahko že 23 let izhaja brez prekinitve, je v prvi vrsti zasluga avtorice in avtorjev, ki tudi tokrat za svoje prispevke in analize niso zaračunali honorarja, so izpostavili izdajatelji.

Ivan Lukan